

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0271/2011

14.7.2011

*****I**

PRANEŠIMAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų bei jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių reikalavimų (nauja redakcija)
(COM(2009)0551 – C7-0250/2009 – 2009/0164(COD))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Jean Lambert

(Išdėstymas nauja redakcija. Darbo tvarkos taisyklių 87 straipsnis)

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento padaryti teisės akto projekto pakeitimai žymimi ***pusjuodžiu kursyvu***. Paryškimas *paperastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pakeitimams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

Su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, susijusio pakeitimo antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis. Perimtos esamo teisės akto nuostatų, kurias Parlamentą nori iš dalies keisti, nors jos nepakeistos teisės akto projekte, dalys žymimos ***pusjuodžiu*** šriftu. Išbrauktos tokių nuostatų teksto dalys žymimos laužtiniais skliaustais: [...].

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....	5
AIŠKINAMOJI DALIS.....	37
PRIEDAS. TEISĖS REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS	39
PRIEDAS. EUROPOS PARLAMENTO, TARYBOS IR KOMISIJOS TEISĖS TARNYBŲ KONSULTACINĖS DARBO GRUPĖS NUOMONĖ	41
PROCEDŪRA.....	43

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų bei jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių reikalavimų (nauja redakcija)
(COM(2009)0551 – C7-0250/2009 – 2009/0164(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: nauja redakcija)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Parlamentui ir Tarybai (COM(2009)0551),
 - atsižvelgdamas į EB sutarties 251 straipsnio 2 dalį ir 63 straipsnio 1 dalį, 1 dalies c punktą, 2 dalies a punktą ir 3 dalies a punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0250/2009),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Lisabonos sutarties įsigaliojimo poveikis šiuo metu vykdomoms tarpinstitucinėms sprendimų priėmimo procedūroms“ (COM(2009)0665),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį ir 78 straipsnio 2 dalies a ir b punktus,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. balandžio 28 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo²,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto 2010 m. vasario 2 d. laišką, pagal Darbo tvarkos taisyklių 87 straipsnio 3 dalį pateiktą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 87 ir 55 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A7-0271/2011),
- A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, pasiūlyme be nurodytų pakeitimų kitų esminių pakeitimų nėra ir kadangi, kalbant apie nepakeistų ankstesnių teisės aktų nuostatų ir minėtųjų pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės,
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją, atsižvelgęs į Europos Parlamento,

¹ OL C 18, 2011 1 19, p. 80.

² OL C 77, 2002 3 28, p. 1.

Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės rekomendacijas;

2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

EUROPOS PARLAMENTO POZICIJA
PER PIRMAJĄ SVARSTYMĄ*

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, **vienodo pabėgėlių bei asmenų, kuriems suteikta papildoma apsauga**, statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio ■ reikalavimų,

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į *Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV)*, ypač į jos **78 straipsnio 2 dalies a ir b punktus**,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

teisės akto pasiūlymą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

kadangi:

- (1) 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvoje 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų reikia padaryti esminių pakeitimų³. Siekiant aiškumo minėta direktyva turėtų būti išdėstyta nauja redakcija.

- (2) Bendra prieglobsčio politika, įskaitant bendrą Europos prieglobsčio sistemą, yra

* naujas ar pakeistas tekstas žymimas **pusjuodžiu kursyvu**; išbrauktos teksto dalys žymimos simboliu ■ .

¹ 2010 m. balandžio 28 d. pateikta nuomonė (OL C 18, 2011 1 19, p. 80).

² ... Europos Parlamento pozicija.

³ OL L 304, 2004 9 30, p. 12.

sudėtinė Europos Sąjungos siekio laipsniškai sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę asmenims, kurie aplinkybių verčiami teisėtai siekia *Sąjungos* apsaugos, dalis.

- (3) 1999 m. spalio 15 ir 16 d. savo specialiame posėdyje Tamperėje Europos Vadovų Taryba susitarė kurti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, grindžiamą visišku ir nuodugniu 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso (toliau – Ženevos konvencija), papildytos 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (toliau – Protokolas), taikymu, taip patvirtinama negražinimo principą ir užtikrinama, kad nė vienas asmuo nebūtų gražinamas persekioti.
- (4) Ženevos konvencija ir Protokolas yra tarptautinio teisinio pabėgėlių apsaugos režimo pagrindas.
- (5) Tamperės išvadose numatyta, kad bendra Europos prieglobsčio sistema netrukus turėtų apimti pabėgėlių pripažinimo ir pabėgėlio statuso pobūdžio taisyklių suderinimą.
- (6) Tamperės išvadose taip pat numatyta, kad taisyklės dėl pabėgėlio statuso turėtų būti papildytos priemonėmis dėl papildomų apsaugos formų, pagal kurias asmeniui, kuriam reikalinga tokia apsauga, siūlomas atitinkamas statusas.
- (7) Šiuo metu baigtas pirmasis bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimo etapas. 2004 m. lapkričio 4 d. Europos Vadovų Taryba priėmė Hagos programą, kurioje nustatyti 2005–2010 m. įgyvendintini laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslai. Hagos programoje Europos Komisija paraginta užbaigti pirmojo etapo teisinių dokumentų vertinimą ir pateikti Tarybai ir Europos Parlamentui antrojo etapo dokumentus bei priemones, kad jie būtų priimti iki 2010 m. pabaigos. ■
- (8) 2008 m. spalio 15–16 d. priimtame Europos imigracijos ir prieglobsčio pakte Europos Taryba pažymėjo, kad tarp valstybių narių tebėra didelių skirtumų, susijusių su apsaugos suteikimu ir tokios apsaugos formomis, ir paragino imtis naujų iniciatyvų, siekiant užbaigti bendros Europos prieglobsčio sistemos kūrimą, kaip numatyta Hagos programoje, ir taip pasiekti, kad būtų teikiama aukštesnio lygio apsauga.
- (8a) ***Stokholmo programoje Europos Vadovų Taryba pakartojo įsipareigojimą siekti vėliausiai iki 2012 m. sukurti bendrą apsaugos ir solidarumo erdvę, grindžiamą bendra prieglobsčio suteikimo procedūra ir vienodu asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, statusu laikantis SESV 78 straipsnyje nustatytos tvarkos.***
- (9) Remiantis atliktų vertinimų rezultatais, šiuo etapu reikėtų patvirtinti principus, kuriais grindžiama Direktyva 2004/83/EB, taip pat, taikant griežtesnius reikalavimus, siekti labiau suderinti tarptautinės apsaugos pripažinimo ir pobūdžio taisykles ■ .
- (10) Turėtų būti sutelkti Europos pabėgėlių fondo ir Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO) ištekliai, kad būtų tinkamai remiamos valstybių narių pastangos įgyvendinti antrajame bendros Europos prieglobsčio sistemos etape nustatytus reikalavimus, visų pirma – tų valstybių narių pastangos, kurių prieglobsčio sistemos – pirmiausia dėl tų valstybių narių geografinės ar demografinės padėties – patiria ypatingą ir

neproporcingą naštą.

- (11) Pagrindinis šios direktyvos tikslas yra užtikrinti, kad valstybės narės taikytų bendrus asmenų, kuriems tikrai reikia tarptautinės apsaugos, nustatymo kriterijus, taip pat užtikrinti, kad tokiems asmenims visose valstybėse narėse būtų suteiktos bent būtiniausios lengvatos.
- (12) Pabėgėlio ir papildomos apsaugos statuso pripažinimo ir pobūdžio taisyklių suderinimas turėtų padėti apriboti pakartotinį tarptautinės apsaugos prašytojų judėjimą tarp valstybių narių, kai tokį judėjimą lemia tik teisinių sistemų skirtumai.
- (13) Valstybės narės turėtų turėti teisę nustatyti arba išlaikyti palankesnes *nei šioje direktyvoje nustatyti standartai* nuostatas dėl trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės, kurie valstybės narės prašo tarptautinės apsaugos, kai suprantama, jog toks prašymas grindžiamas tuo, kad atitinkamas asmuo yra pabėgėlis, kaip apibrėžta Ženevos konvencijos 1 straipsnio A skirsnyje, arba *papildomą apsaugą galintis gauti* asmuo.
- (14) Į šios direktyvos taikymo sritį nepatenka tie trečiųjų šalių piliečiai arba asmenys be pilietybės, kuriems valstybių narių teritorijoje leidžiama pasilikti ne dėl tarptautinės apsaugos poreikio, bet valstybės narės nuožiūra dėl asmeninių ar humanitarinių motyvų.
- (15) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visu pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje¹. Šia direktyva pirmiausia siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir prieglobsčio prašytojų bei juos lydinių šeimos narių teisę į prieglobstį, taip pat skatinti taikyti Chartijos 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 ir 35 straipsnius, ir direktyva turėtų būti atitinkamai įgyvendinama.
- (16) Dėl elgesio su asmenimis, kuriems taikoma ši direktyva, valstybės narės yra saistomos išsipareigojimų pagal tarptautinės teisės dokumentus, kuriuos jos yra pasirašiusios, *ypač tuos, kurie draudžia diskriminaciją*.
- (17) Įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės pirmiausia turėtų atsižvelgti į vaiko interesus pagal 1981 m. Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvenciją. *Įvertindamos vaiko interesus valstybės narės visu pirma turėtų tinkamai atsižvelgti į šeimos vienovės principą, nepilnamečio gerovę ir socialinę raidą, saugumo ir apsaugos aspektus ir nepilnamečio pažiūras, paisydamos jo amžiaus ir brandos*.
- (18) Būtina išplėsti šeimos narių sąvoką, atsižvelgiant į tam tikras skirtingas priklausymo prie šeimos aplinkybes ir ypatingą dėmesį skiriant vaiko interesams.
- (19) Šia direktyva nepažeidžiamas Protokolas dėl Europos Sąjungos valstybių narių piliečių prieglobsčio, pridėtas prie *Europos Sąjungos sutarties (ESS) ir SESV*.
- (20) Pabėgėlių statuso pripažinimas yra deklaratyvus aktas.

¹ OL C 364, 2000 12 18, p. 1.

- (21) Pagal Ženevos konvencijos 1 straipsnį nustatydamas pabėgėlio statusą valstybės narės vertingų rekomendacijų gali gauti konsultuodamosi su Jungtinių Tautų vyriausiuoju pabėgėlių komisaru (UNHCR).
- (22) Turėtų būti nustatyti pabėgėlio statuso apibrėžimo ir pobūdžio reikalavimai, kad valstybių narių kompetentingos institucijos galėtų jais vadovautis taikydamos Ženevos konvenciją.
- (23) Būtina nustatyti bendrus prieglobsčio prašytojų pripažinimo pabėgėliais pagal Ženevos konvencijos 1 straipsnį kriterijus.
- (24) Visų pirma būtina nustatyti bendras sąvokas: *sur place* atsirandantis apsaugos poreikis; žalos šaltiniai ir apsauga; vidaus apsauga; ir persekiojimas, įskaitant persekiojimo priežastis.
- (25) Apsaugą, **jei nori ir gali užtikrinti**, gali teikti ne tik valstybė, bet ir partijos ar organizacijos, įskaitant tarptautines organizacijas, kurios atitinka šioje direktyvoje nustatytas sąlygas ir kurios valstybės teritorijoje kontroliuoja regioną ar didesnę zoną . Tokia apsauga turėtų būti veiksminga ir **ilgalaikė**.
- (26) Turėtų būti sudarytos sąlygos prašytojui veiksmingai naudotis vidaus apsauga **nuo persekiojimo ir didelės žalos** toje kilmės šalies dalyje, **į kurią** jis gali saugiai ir teisėtai keliauti, **į kurią** gali atvykti ir **kurioje, pagrįstai manant, galėtų** įsikurti. **Jei persekiojimą vykdo valstybė ar valstybiniai subjektai, yra pagrindas manyti, kad prašytojui nesuteikiama veiksminga apsauga. Jei prašytojas yra nelydimas nepilnamečis, į galimybę užtikrinti tinkamas priežiūros ir globos sąlygas, kurios atitinka nelydimo nepilnamečio interesus, taip pat turėtų būti atsižvelgiama įvertinant, ar jam gali būti veiksmingai suteikta apsauga.**
- (27) Būtina, kad, vertindamos nepilnamečių pateiktus tarptautinės apsaugos prašymus, valstybės narės atsižvelgtų į tipines vaikų persekiojimo formas.
- (28) Viena iš sąlygų, taikomų nustatant tinkamumą pabėgėlio statusui gauti pagal Ženevos konvencijos 1 straipsnio A skirsnį, yra priežastinis ryšys tarp persekiojimo **veiksmų** ir **rasės, religijos, pilietybės, politinių pažiūrų ar priklausymo** prie tam tikros socialinės grupės **arba** apsaugos **nuo tokių veiksmų nebuvimas**.
- (29) Taip pat būtina nustatyti bendrą persekiojimo priežasties „priklausymas prie tam tikros socialinės grupės“ sąvoką. Apibrėžiant tam tikrą socialinę grupę, **jei prašytojas gali deramai pagrįsti baimę būti persekiojamas**, turėtų būti deramai atsižvelgiama į klausimus, susijusius su prašytojo lytimi, **įskaitant lytinę tapatybę ir seksualinę orientaciją, taip pat klausimus, susijusius su tam tikromis teisinėmis tradicijomis ir papročiais, kurių laikantis, pvz., žalojami lyties organai, vykdoma prievartinė sterilizacija, daromi prievartiniai abortai**.
- (30) Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujantys veiksmai nurodyti Jungtinių Tautų chartijos preambulėje ir 1 bei 2 straipsniuose ir kartu su kitais minimi Jungtinių Tautų rezoliucijose dėl kovos su terorizmu priemonių, kuriose deklaruojama, kad „teroro aktai, metodai ir praktika prieštarauja Jungtinių Tautų

siekiamis ir principams“ ir kad „sąmoningas teroro aktų finansavimas, planavimas ir kurstymas taip pat prieštarauja Jungtinių Tautų siekiamis ir principams“.

- (31) Kaip nurodyta 14 straipsnyje, „statusas“ gali apimti ir pabėgėlio statusą.
- (32) Taip pat turėtų būti nustatyti papildomos apsaugos statuso apibrėžties ir pobūdžio reikalavimai. Papildoma apsauga turėtų papildyti Ženevos konvencijoje numatytą pabėgėlių apsaugą.
- (33) Būtina nustatyti *bendrus* kriterijus, kuriais remiantis tarptautinės apsaugos prašytojai turi būti pripažįstami galinčiais gauti papildomą apsaugą. Tokie kriterijai turėtų būti grindžiami tarptautiniais išsipareigojimais pagal žmogaus teisių dokumentus, taip pat valstybių narių praktika.
- (34) Pavojai, kurie paprastai gresia šalies gyventojams ar jų daliai, paprastai savaime nesukelia asmeninės grėsmės, kuri būtų kvalifikuojama kaip didelė žala.
- (35) Šeimos nariams vien dėl jų giminystės su pabėgėliu paprastai gali grėsti toks persekiojimas, kuris gali būti pagrindu pabėgėlio statusui suteikti.
- (36) Nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos sąvoka apima ir atvejus, kai trečiosios šalies pilietis priklauso asociacijai, kuri remia tarptautinį terorizmą, arba remia tokią asociaciją.
- (36a) *Spręsdamos dėl teisių į lengvatas, kurios įtraukiamos į šią direktyvą, valstybės narės turėtų deramai atsižvelgti į vaiko interesus ir į tarptautinės apsaugos gavėjo artimų giminaičių, kurie jau yra valstybėje narėje ir kurie nėra tarptautinės apsaugos gavėjų šeimos nariai, ypatingas priklausymo prie šeimos aplinkybes. Ypatingomis aplinkybėmis, kai tarptautinės apsaugos gavėjo artimas giminaitis yra vedęs (ištekėjusi) nepilnametis (-ė), tačiau jo (jos) nelydi sutuoktinė (-is), gali būti laikoma, kad nepilnamečio interesai bus geriausiai užtikrinami jo (jos) pradinėje šeimoje.*
- (37) Atsakant į *Stokholmo* programoje išsakytą raginimą nustatyti vienodą statusą, būtina **■** jį nustatyti *pabėgėliams ir papildomą apsaugą gaunantiems asmenims ir*, išskyrus būtinas ir objektyviai pagrįstas nukrypti leidžiančias nuostatas, papildomos apsaugos gavėjams turėtų būti suteiktos tokios pačios teisės ir lengvatos, *kokios pagal šią direktyvą taikomos* pabėgėliams, ir tokios pačios sąlygos atitikti reikalavimus.
- (38) Pagal tarptautiniais išsipareigojimais numatytus apribojimus valstybės narės gali nustatyti, kad, norint gauti lengvatas, susijusias su galimybe įsidarbinti, gauti socialinį aprūpinimą, naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir integracijos priemonėmis, būtina turėti leidimą gyventi šalyje.
- (39) Kad tarptautinės apsaugos gavėjai direktyvoje nustatytais teisėmis ir lengvatomis galėtų naudotis veiksmingiau, būtina atsižvelgti į konkrečius jų poreikius ir į integravimosi sunkumus, su kuriais jie susiduria, *nepažeidžiant galimybės valstybėms narėms nustatyti ar išlaikyti palankesnius standartus; tačiau sąlygos neturėtų būti palankesnės už tas, kurios taikomos valstybės narės piliečiams.*

- (40) Todėl reikėtų dėti pastangas, kad pirmiausia būtų sprendžiamos **■** problemos, dėl kurių tarptautinės apsaugos gavėjai negali veiksmingai naudotis su įsidarbinimu susijusiomis švietimo ir profesinio mokymosi galimybėmis, **inter alia, susijusios su finansiniais suvaržymais.**
- (41) Ši direktyva netaikoma valstybių narių teikiamoms finansinėms lengvatoms, kurios skiriamos švietimui skatinti.
- (42) Reikia apsvarstyti specialias priemones, siekiant veiksmingai spręsti praktinius tarptautinės apsaugos gavėjų sunkumus dėl jų užsienio diplomų, pažymėjimų ar kitų oficialios kvalifikacijos įrodymų pripažinimo, kurie visų pirma kyla dėl to, kad tarptautinės apsaugos gavėjai neturi įrodomųjų dokumentų ir negali padengti su pripažinimo procedūromis susijusių išlaidų.
- (43) Siekiant visų pirma išvengti socialinių sunkumų, derėtų pagal socialinės paramos sistemą tarptautinės apsaugos gavėjams, jų nediskriminuojant, suteikti reikiamą socialinį aprūpinimą ir pragyvenimo lėšų. ***Kalbant apie socialinę pagalbą, būtinausių lengvatų suteikimo asmenims, turintiems papildomos apsaugos statusą, tvarka ir konkrečios sąlygos turėtų būti nustatytos nacionaliniais įstatymais. Papildomos apsaugos statuso gavėjams teikiamos lengvatos gali apsiriboti minimalaus pragyvenimo lygio aprūpinimu, taip pat parama ligos arba nėštumo atveju ir tėvystės parama tomis pačiomis sąlygomis, kuriomis ji teikiama valstybės narės piliečiams pagal tos valstybės narės įstatymus.***
- (44) Tarptautinės apsaugos gavėjams turėtų būti užtikrinta galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant tiek fizinės, tiek psichinės sveikatos priežiūrą.
- (45) Kiek tai įmanoma, ***pabėgėlio statusą turintiems asmenims ar papildomos apsaugos statuso*** gavėjams skirtose integracijos programose turėtų būti atsižvelgiama į konkrečius tarptautinės apsaugos gavėjų poreikius ir su jų padėtimi susijusias ypatybes, ***įskaitant, jei reikalinga, kalbos mokymą ir informacijos suteikimą apie asmens teises ir pareigas, susijusias su atitinkamoje valstybėje narėje taikomu apsaugos statusu.***
- (46) Šios direktyvos įgyvendinimas turėtų būti reguliariai vertinamas, atsižvelgiant visų pirma į valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų dėl negražinimo raidą, pokyčius valstybių narių darbo rinkose ir pokyčius, susijusius su bendrais pagrindiniais integracijos principais.
- (47) Kadangi valstybės narės negali iki galo įgyvendinti šios direktyvos tikslų, būtent – nustatyti **■** valstybių narių tarptautinės apsaugos suteikimo trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimus – ir kadangi dėl direktyvos masto bei jos poveikio tų tikslų geriau siekti ***Sajungos*** lygmeniu, ***Sajunga*** gali patvirtinti priemones pagal ***ESS*** 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.
- (47a) ***Pagal Protokolo (Nr. 21) dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridėto prie ESS ir SESV, 1 ir 2 straipsnius ir 4a***

straipsnio 1 dalį ir nepažeidžiant to protokolo 4 straipsnio, Jungtinė Karalystė ir Airija nedalyvauja priimant šią direktyvą ir ji nėra joms privaloma ar taikoma.

- (48) Pagal Protokolo dėl Danijos pozicijos, pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir **SESV**, 1 ir 2 straipsnius, Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą, ir dėl to ji nėra jai privaloma ar taikoma.
- (49) Įpareigojama į nacionalinę teisę perkelti tik tas šios direktyvos nuostatas, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnės direktyvos nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas kyla iš ankstesnės direktyvos.
- (50) Šia direktyva neturėtų būti pažeidžiami valstybių narių įsipareigojimai, susiję su direktyvos I priedo B dalyje nustatytu perkėlimo į nacionalinę teisę terminu,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas – nustatyti ■ trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimus.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje taikomos šios apibrėžtys:

- a) „tarptautinė apsauga“ – pabėgėlio statusas ar papildomos apsaugos statusas, kaip apibrėžta e ir g punktuose;
- b) „tarptautinės apsaugos gavėjai“ – asmenys, kuriems suteiktas pabėgėlio ar papildomos apsaugos statusas, kaip apibrėžta e ir g punktuose;
- c) „Ženevos konvencija“ – 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu;
- d) „pabėgėlis“ – trečiosios šalies pilietis, kuris dėl pagrįstos persekiojimo dėl rasės, religijos, tautybės, politinių pažiūrų ar priklausymo prie tam tikros socialinės grupės baimės yra ne šalyje, kurios pilietybę turi, ir negali arba dėl tokios baimės nepageidauja naudotis tos šalies apsauga, arba asmuo be pilietybės, kuris dėl minėtų priežasčių būdamas ne šalyje, kurioje anksčiau gyveno, negali ar dėl tokios baimės nenori į ją grįžti ir kuriam netaikomas 12 straipsnis;
- e) „pabėgėlio statusas“ – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba

asmuo be pilietybės yra pabėgėlis;

- f) „papildomą apsaugą galintis gauti asmuo“ – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, kuris negali būti laikomas pabėgėliu, tačiau apie kurį pagrįstai galima manyti, kad jei būtų gražintas į savo kilmės šalį arba – asmens be pilietybės atveju – į šalį, kurioje anksčiau gyveno, jam kiltų realus pavojus patirti 15 straipsnyje apibrėžtą didelę žalą, kuriam netaikomos 17 straipsnio 1 bei 2 dalys ir kuris negali arba dėl tokio pavojaus nepageidauja naudotis tos šalies apsauga;
- g) „papildomos apsaugos statusas“ – valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra papildomą apsaugą galintis gauti asmuo;
- h) „tarptautinės apsaugos prašymas“ – prašymas dėl valstybės narės apsaugos, pateiktas trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės, kuris, kaip galima suprasti, siekia pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso ir kuris aiškiai neprašo kitokios rūšies apsaugos, kuri nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį ir kurios galima prašyti atskirai;
- i) „prašytojas“ – trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą, dėl kurio dar nėra priimtas galutinis sprendimas;
- j) „šeimos nariai“ – tuo atveju, jei šeima jau egzistavo kilmės šalyje, toliau išvardyti tarptautinės apsaugos gavėjo šeimos nariai, kurie yra toje pačioje su tarptautinės apsaugos prašymu susijusioje valstybėje narėje:
- tarptautinės apsaugos gavėjo sutuoktinis arba nuolatinis nesantuokinis partneris, kai atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės teisės aktus ar praktiką pagal *trečiųjų šalių piliečiams* taikomą jos teisę nesantuokinės poros prilyginamos santuokinėms poroms;
 - pirmoje įtraukoje nurodytų porų arba tarptautinės apsaugos gavėjo nepilnamečiai vaikai, jei jie nėra susituokę, nesvarbu, ar jie yra santuokiniai ar nesantuokiniai, ar įvaikinti, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje;
 -
 - tėvas, motina ar kitas suaugęs ■ *asmuo*, pagal įstatymus ar *pagal susijusios valstybės narės nacionalinę praktiką* atsakingas už tarptautinės apsaugos gavėją, jei pastarasis yra nepilnametis ir nesusituokęs ■ ;
 -
- k) „nepilnametis“ – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;
- l) „nelydimas nepilnametis“ – nepilnametis, atvykęs į valstybės narės teritoriją nelydimas pagal įstatymus ar *pagal susijusios valstybės narės nacionalinę praktiką* už jį atsakingo suaugusiojo, kol juo nepradeda rūpintis toks asmuo; įskaitant nepilnametį, kuris nėra lydimas po to, kai atvyko į valstybių narių teritoriją;

- m) „leidimas gyventi šalyje“ – bet koks valstybės narės institucijų tos valstybės teisės aktais nustatyta forma suteiktas leidimas trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės gyventi jos teritorijoje;
- n) „kilmės šalis“ – pilietybės šalis ar šalys, o asmenų be pilietybės atveju – šalis, kurioje anksčiau gyveno.

3 straipsnis

Palankesni reikalavimai

Valstybės narės gali nustatyti arba išlaikyti palankesnius reikalavimus, skirtus nustatyti, kuris asmuo gali būti laikomas pabėgėliu ar papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu, taip pat – tarptautinės apsaugos pobūdį, jei tie reikalavimai neprieštaruja šios direktyvos nuostatom.

II SKYRIUS

Tarptautinės apsaugos prašymų vertinimas

4 straipsnis

Faktų ir aplinkybių vertinimas

1. Valstybės narės gali laikyti prašytojo pareiga kuo greičiau pateikti visą informaciją tarptautinės apsaugos prašymui pagrįsti. Valstybės narės pareiga – bendradarbiaujant su prašytoju įvertinti atitinkamą su prašymu susijusią informaciją.
2. Šio straipsnio 1 dalyje minima informacija – tai prašytojo pareiškimai ir visi jo turimi dokumentai, susiję su jo amžiumi, biografijos faktais, įskaitant susijusių giminaičių, tapatybę, pilietybę (-ėmis), šalimi (-is) ir vieta (-omis), kurioje (-se) anksčiau gyveno, ankstesniais prieglobsčio prašymais, kelionės maršrutais, kelionės dokumentais ir tarptautinės apsaugos prašymo teikimo priežastimis.
3. Tarptautinės apsaugos prašymas vertinamas individualiai ir atsižvelgiant į:
 - a) visus įvertintinus faktus, susijusius su kilmės šalimi sprendimo priėmimo dėl prašymo metu, įskaitant kilmės šalies įstatymus ir taisykles bei jų taikymo būdą;
 - b) atitinkamus prašytojo pateiktus pareiškimus ir dokumentus, įskaitant informaciją apie tai, ar prašytojas buvo ar gali būti persekiojamas arba, ar jam gresia didelė žala;
 - c) prašytojo asmeninę padėtį ir aplinkybes, įskaitant tokius veiksnius kaip biografijos faktai, lytis ir amžius, kad pagal prašytojo asmenines aplinkybes būtų įvertinta, ar prieš jį vykdyti ar galimi veiksmai galėtų būti persekiojimas arba didelė žala;
 - d) tai, ar prašytojo veikla išvykus iš kilmės šalies buvo nukreipta vieninteliu arba pagrindiniam tikslui pasiekti – sudaryti reikiamas sąlygas prašyti tarptautinės apsaugos, kad būtų įvertinta, ar dėl šios veiklos į tą šalį grąžintas prašytojas būtų persekiojamas arba, ar jam grėstų didelė žala;

e) tai, ar galima pagrįstai tikėtis, kad prašytojas galėtų naudotis kitos šalies, kurioje jis galėtų gauti pilietybę, apsauga.

4. Tai, kad prašytojas jau buvo persekiojamas ar jam buvo padaryta didelė žala arba buvo tiesiogiai grasinama persekioti ar padaryti didelę žalą, yra rimtas pagrįstos prašytojo persekiojimo baimės ar realaus pavojaus patirti didelę žalą požymis, nebent yra tinkamų priežasčių manyti, kad toks persekiojimas nesikartos ar didelė žala nebus dar kartą padaryta.

5. Kai valstybės narės taiko principą, pagal kurį prašytojo pareiga yra pagrįsti tarptautinės apsaugos prašymą, ir kai prašytojo pareiškimų faktai nepagrįsti dokumentais ar kitais įrodymais, tokių faktų nereikia patvirtinti, jei įvykdomos šios sąlygos:

- a) prašytojas sąžiningai stengėsi pagrįsti savo prašymą;
- b) pateikta visa prašytojo turima informacija ir tinkamai paaiškinta, kodėl nepateikta kita svarbi informacija;
- c) prašytojo pareiškimai yra nuoseklūs bei patikimi ir neprieštarauja turimai konkrečiai ir bendrai informacijai, susijusiai su prašytojo atveju;
- d) prašytojas paprašė tarptautinės apsaugos anksčiausiu įmanomu laiku, nebent jis gali nurodyti tinkamą priežastį, dėl ko to nepadarė; ir
- e) yra nustatyta, kad prašytojas yra patikimas.

5 straipsnis

Sur place atsirandantis tarptautinės apsaugos poreikis

1. Pagrįsta persekiojimo baimė ar realus didelės žalos pavojus gali būti grindžiami įvykiais, įvykusiais po to, kai prašytojas išvyko iš kilmės šalies.

2. Pagrįsta persekiojimo baimė ar realus didelės žalos pavojus gali būti grindžiamas veikla, kurią prašytojas vykdė po to, kai išvyko iš kilmės šalies, ypač jei nustatyta, kad ta veikla yra kilmės šalyje turėtų įsitikinimų ar požiūrio reiškimas ir tolesnis jų laikymasis.

3. Nepažeisdamos Ženevos konvencijos, valstybės narės gali nustatyti, kad prašytojui, kuris pateikia vėlesnį prašymą, pabėgėlio statusas paprastai nesuteikiamas, jei persekiojimo pavojus grindžiamas aplinkybėmis, kurias prašytojas sukūrė savo iniciatyva po išvykimo iš kilmės šalies.

6 straipsnis

Persekiojimo vykdytojai ar didelės žalos darytojai

Persekiojimo vykdytojai ar didelės žalos darytojai yra šie:

- a) valstybė;
- b) valstybę ar didelę valstybės teritorijos dalį valdančios partijos ar organizacijos;

- c) nevalstybiniai vykdytojai ar darytojai, jei galima įrodyti, kad šio straipsnio a ir b punktuose minimi vykdytojai ir darytojai, įskaitant tarptautines organizacijas, negali arba nenori suteikti apsaugos nuo persekiojimo arba didelės žalos, kaip nustatyta 7 straipsnyje.

7 straipsnis

Apsaugos teikėjai

1. **Apsaugą** nuo persekiojimo ar didelės žalos **█** gali suteikti tik:
 - a) valstybė; arba
 - b) valstybę ar didelę valstybės teritorijos dalį valdančios partijos ar organizacijos, įskaitant tarptautines organizacijas, **jei jos** nori ir gali **pasiūlyti apsaugą pagal 2 dalies nuostatas**.
2. **Ši apsauga turi būti veiksminga ir ilgalaikė. Tokia veiksminga** ir tvari apsauga paprastai suteikiama, kai šio straipsnio **1 dalies a ir b punktuose** minimi apsaugos teikėjai imasi pagrįstų priemonių, kad užkirstų kelią persekiojimui ar didelei žalai, inter alia, taikydami veiksmingą teisinę sistemą persekiojimo ar didelei žalai nustatyti, persekioti dėl jų baudžiamąja tvarka ir nubausti už juos, ir kai prašytojui sudarytos sąlygos gauti tokią apsaugą.
3. Vertindamos, ar tarptautinė organizacija kontroliuoja valstybę arba didelę jos teritorijos dalį ir ar suteikia apsaugą, kaip aprašyta šio straipsnio 2 dalyje, valstybės narės atsižvelgia į rekomendacijas, kurios gali būti pateiktos susijusiuose Tarybos aktuose.

8 straipsnis

Vidaus apsauga

1. Vertindamos tarptautinės apsaugos prašymą valstybės narės gali nustatyti, kad prašytojui nereikia tarptautinės apsaugos, jei **kilmės šalies dalyje**:
 - a) **nėra pagrįstos persekiojimo baimės arba realaus pavojaus patirti didelę žalą, arba**
 - b) jis turi galimybę naudotis apsauga nuo persekiojimo ar didelės žalos, kaip apibrėžta 7 straipsnyje, **█**

ir į tą šalies dalį jis gali saugiai ir teisėtai keliauti, gali į ją atvykti ir, **pagrįstai manant, gali** joje įsikurti.
2. Nagrinėdamos, ar prašytojas **patiria pagrįstą persekiojimo baimę ar realų didelės žalos pavojų arba** gali naudotis apsauga nuo persekiojimo ar didelės žalos kilmės šalies dalyje, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, valstybės narės, priimdamos sprendimą dėl prašymo, atsižvelgia į bendrą toje šalies dalyje vyraujančią padėtį ir į asmenines prašytojo aplinkybes, **kaip nurodyta 4 straipsnyje**. Todėl valstybės narės užtikrina, kad iš **atitinkamų** šaltinių, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisaro ir Europos prieglobsčio paramos biuro, būtų gaunama tiksli naujausia informacija.

III SKYRIUS

Priskyrimas prie pabėgėlių

9 straipsnis

Persekiojimo veiksmai

1. Tam, kad būtų laikomas persekiojimo veiksmu pagal Ženevos konvencijos 1 straipsnio A skirsnį, veiksmas turi būti:

- a) pakankamai rimtas savo pobūdžiu ar dažnumu, kad sudarytų sunkų pagrindinių žmogaus teisių pažeidimą, visų pirma tų teisių, kurių negalima varžyti pagal Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 15 straipsnio 2 dalį, arba
- b) įvairių priemonių sancaupa, įskaitant žmogaus teisių pažeidimus, kuri yra pakankamai sunki, kad veiktų asmenį panašiai kaip minėta a punkte.

2. Persekiojimo veiksmai pagal šio straipsnio 1 dalį gali būti, inter alia, tokio pobūdžio:

- a) fizinio ar psichologinio smurto veiksmai, įskaitant seksualinį smurtą;
- b) teisinės, administracinės, policijos ir (arba) teisminės priemonės, kurios savaime yra diskriminacinės arba įgyvendinamos diskriminuojant;
- c) neproporcingas ir diskriminuojantis persekiojimas ar baudimas;
- d) atsisakymas teisine tvarka atlyginti žalą, dėl kurio baudimas yra neproporcingas ir diskriminuojantis;
- e) persekiojimas ar baudimas dėl atsisakymo atlikti karo tarnybą konflikto metu, kai atliekant tokią tarnybą reikėtų daryti nusikaltimus ar veiksmus, nurodytus išimčių sąlygose, nustatytose 12 straipsnio 2 dalyje;
- f) prieš tam tikros lyties asmenis ar vaikus nukreipti veiksmai.

3. Pagal 2 straipsnio *d* punktą turi būti ryšys tarp 10 straipsnyje nurodytų priežasčių ir persekiojimo veikslių pagal šio straipsnio 1 dalį arba apsaugos nuo tokių veikslių nebuvimo.

10 straipsnis

Persekiojimo priežastys

1. Valstybės narės, vertindamos persekiojimo priežastis, atsižvelgia į šiuos veiksniai:

- a) rasės sąvoka visų pirma apima odos spalvą, kilmę ar priklausymą tam tikrai etninei grupei;
- b) religijos sąvoka visų pirma apima teistinių, neteistinių ir ateistinių įsitikinimų turėjimą, dalyvavimą ar nedalyvavimą pamaldose privačiai ar viešai, vienam ar kartu su kitais,

kitus religinius veiksmus ar pažiūrų išraišką arba asmeninio ar bendruomeninio elgesio formas, grindžiamas ar privalomas pagal bet kokius religinius įsitikinimus;

- c) pilietybės sąvoka neribojama vien pilietybės turėjimu ar jos neturėjimu, bet visų pirma apima priklausymą prie grupės, kuri apibūdinama atsižvelgiant į jos kultūrinį, etninį ar kalbinį tapatumą, bendrą geografinę ar politinę kilmę ar santykius su kitos valstybės gyventojais;
- d) grupė laikoma tam tikra socialine grupe, kai visų pirma:
 - tos grupės nariai turi tas pačias prigimtinės savybes ar bendrą istoriją, kurios negalima pakeisti arba turi tas pačias savybes ar įsitikinimus, kurie yra tokie svarbūs to asmens tapatumui ar sąžinei, kad jis negali būti verčiamas jų atsisakyti; ir
 - ta grupė turi individualų tapatumą atitinkamoje šalyje, nes aplinkinė visuomenė ją suvokia kaip kitokią.

Atsižvelgiant į aplinkybes kilmės šalyje, tam tikrai socialinei grupei gali priklausyti grupė, susidariusi dėl būdingos seksualinės orientacijos. Seksualinė orientacija negali būti suprantama kaip veiksmas, kurie pagal valstybių narių nacionalinę teisę laikomi nusikalstamais. Siekiant pripažinti priklausymą prie tam tikros socialinės grupės arba nustatyti tokios grupės savybes, **turi** būti tinkamai atsižvelgiama į su lytimi susijusius aspektus, **įskaitant lytinę tapatybę**.

- e) politinių pažiūrų sąvoka visų pirma apima turimas pažiūras, įsitikinimus ar tikėjimą tam tikru klausimu, susijusiu su 6 straipsnyje minėtais galimais persekiojimo vykdytojais ir jų politika ar metodais, nesvarbu, ar prašytojas pagal tas pažiūras, įsitikinimus ar tikėjimą ėmėsi veiksmų.

2. Vertinant, ar prašytojas pagrįstai bijo būti persekiojamas, nesvarbu, ar prašytojas iš tikrųjų turi rasinių, religinių, tautinių, socialinių ar politinių savybių, dėl kurių gali būti persekiojamas, jei tokių savybių prašytojui priskiria persekiojimo vykdytojas.

11 straipsnis

Pabėgėlio statuso panaikinimas

1. Trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės nustoja būti pabėgėliu, jei:
 - a) savo noru vėl naudojasi valstybės, kurios pilietybę turi, apsauga; arba
 - b) savo noru susigrąžino prarastą pilietybę; arba
 - c) įgijo užsienio valstybės pilietybę ir naudojasi tos valstybės, kurios pilietis dabar yra, apsauga; arba
 - d) savo noru vėl apsigyveno valstybėje, kurią buvo palikęs arba už kurios ribų buvo bijodamas persekiojimo; arba

- e) dėl aplinkybių, į kurias atsižvelgus buvo pripažintas pabėgėliu, nebebuvo negali atsisakyti naudotis valstybės, kurios pilietybę turi, apsauga; arba
 - f) būdamas asmuo be pilietybės dėl aplinkybių, į kurias atsižvelgus buvo pripažintas pabėgėliu, nebebuvo gali grįžti į valstybę, kurioje anksčiau gyveno.
2. Nagrinėdamos šio straipsnio 1 dalies e ir f punktus, valstybės narės atsižvelgia į tai, ar aplinkybių pasikeitimas yra toks svarbus ir ilgalaikis, kad pabėgėlio baimė būti persekiojamu daugiau negali būti laikoma pagrįsta.
3. Šio straipsnio 1 dalies e ir f punktai netaikomi pabėgėliui, kuris gali nurodyti įtikinamas priežastis, atsirandančias dėl anksčiau patirto persekiojimo, vykdyto atsisakius naudotis valstybės, kurios pilietybę turi, arba – asmens be pilietybės atveju – valstybės, kurioje anksčiau gyveno, apsauga.

12 straipsnis

Pabėgėlio statuso nesuteikimas

1. Trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės pabėgėlio statusas nesuteikiamas, jei:
- a) jam taikomas Ženevos konvencijos 1 straipsnio D skirsnis, susijęs su apsauga ar pagalba, kurią teikia Jungtinių Tautų organai ar agentūros, išskyrus UNHCR. Kai dėl bet kokios priežasties tokios apsaugos ar pagalbos teikimas nutrūksta, o tokių asmenų padėtis nėra galutinai išspręsta pagal atitinkamas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtas rezoliucijas, šie asmenys *ipso facto* turi teisę pasinaudoti šioje direktyvoje numatytais lengvatomis;
 - b) šalies, kurioje jis apsigyveno, kompetentingos institucijos pripažįsta jo teises ir pareigas, susijusias su tos šalies pilietybe, arba lygiavertes teises ir pareigas.
2. Trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės pabėgėlio statusas nesuteikiamas, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad:
- a) jis padarė nusikaltimą taikai, karo nusikaltimą arba nusikaltimą žmoniškumui, kaip apibrėžta tarptautiniuose dokumentuose, į kuriuos įtrauktos nuostatos dėl tokių nusikaltimų;
 - b) jis arba ji padarė sunkų nepolitinį nusikaltimą ne prieglobsčio šalyje prieš pripažįstant jį arba ją pabėgėliu, leidimo gyventi šalyje išdavimo, pagrįsto pabėgėlio statuso suteikimu, laiku; sunkiais nepolitiniais nusikaltimais gali būti laikomi ypač žiaurūs veiksmai, net jei jie įvykdyti tariamai politiniu tikslu;
 - c) jis yra kaltinamas padaręs Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujančius veiksmus, nurodytus Jungtinių Tautų chartijos preambulėje ir 1 bei 2 straipsniuose.
3. Šio straipsnio 2 dalis taikoma asmenims, kurie kursto ar kitaip dalyvauja vykdant joje paminėtus nusikaltimus ar veiksmus.

IV SKYRIUS

Pabėgėlio statusas

13 straipsnis

Pabėgėlio statuso suteikimas

Valstybės narės suteikia pabėgėlio statusą trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės, kuris priskiriamas prie pabėgėlių pagal II ir III skyrius.

14 straipsnis

Pabėgėlio statuso panaikinimas, galiojimo nutraukimas ar atsisakymas pratęsti galiojimą

1. Jei tarptautinės apsaugos prašymas pateiktas po Direktyvos 2004/83/EB įsigaliojimo, valstybės narės panaikina, nutraukia ar atsisako pratęsti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pabėgėlio statusą, kurį suteikė vyriausybinė, administracinė, teisminė arba pusiau teisminė institucija, jei jis nustoja būti pabėgėliu pagal 11 straipsnį.

2. Nepažeisdama pabėgėlio pareigos pagal 4 straipsnio 1 dalį atskleisti visus susijusius faktus ir pateikti visus jo turimus susijusius dokumentus, pabėgėlio statusą suteikusi valstybė narė individualiai nurodo, kad atitinkamas asmuo nustojo būti arba niekuomet nebuvo pabėgėliu pagal šio straipsnio 1 dalį.

3. Valstybės narės panaikina trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pabėgėlio statusą arba nutraukia ar atsisako pratęsti jo galiojimą, jei po to, kai jam buvo suteiktas pabėgėlio statusas, atitinkama valstybė narė nustatė, kad:

- a) jis neturėjo būti arba nustojo būti laikomas pabėgėliu pagal 12 straipsnį;
- b) jo neteisingai pateikti arba nutylėti faktai, įskaitant suklastotų dokumentų naudojimą, buvo lemiami suteikiant pabėgėlio statusą.

4. Valstybės narės gali panaikinti statusą, kurį pabėgėliui suteikė vyriausybinė, administracinė, teisminė arba pusiau teisminė institucija, arba nutraukti ar atsisakyti pratęsti jo galiojimą, kai:

- a) yra rimto pagrindo laikyti jį keliančiu pavojų valstybės narės, kurioje jis yra, saugumui;
- b) jis yra galutiniu teismo sprendimu apkaltintas itin sunkiu nusikaltimu ir kelia pavojų tos valstybės narės visuomenei.

5. Susidarius šio straipsnio 4 dalyje nurodytoms situacijoms valstybės narės gali nuspręsti nesuteikti pabėgėlio statuso, jei toks sprendimas dar nėra priimtas.

6. Asmenys, kuriems taikoma šio straipsnio 4 arba 5 dalis, gali naudotis teisėmis, nustatytomis ar panašiomis į nustatytąsias Ženevos konvencijos 3, 4, 16, 22, 31, 32 ir 33 straipsniuose, jei jie yra valstybėje narėje.

V SKYRIUS

Priskyrimas prie papildomos apsaugos gavėjų

15 straipsnis

Didelė žala

Didelė žala yra :

- a) mirties bausmė ar egzekucija arba
- b) prašytojo kankinimas, nežmoniškas ar žeminamas elgesys arba baudimas kilmės šalyje, arba
- c) rimta ir asmeninė grėsmė civilio gyvybei ar asmeniui, kylanti dėl nesirenkamojo smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu.

16 straipsnis

Papildomos apsaugos panaikinimas

1. Trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės netenka galimybės gauti papildomą apsaugą, kai aplinkybės, į kurias atsižvelgus buvo suteiktas papildomos apsaugos statusas, nustoja egzistuoti arba pasikeičia tiek, kad apsauga tampa nereikalinga.
2. Taikydamos šio straipsnio 1 dalį, valstybės narės atsižvelgia į tai, ar aplinkybių pasikeitimas yra toks svarbus ir ilgalaikis, kad papildomą apsaugą galinčiam gauti asmeniui nėra realaus didelės žalos pavojaus.
3. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma papildomos apsaugos gavėjui, kuris gali nurodyti įtikinamas priežastis, atsirandančias dėl anksčiau patirtos didelės žalos, padarytos atsisakius naudotis valstybės, kurios pilietybę turi, arba – asmens be pilietybės atveju – valstybės, kurioje anksčiau gyveno, apsauga.

17 straipsnis

Pabėgėlio statuso nesuteikimas

1. Papildomos apsaugos nesuteikimas Trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės papildoma apsauga nesuteikiama, jei yra rimtų priežasčių manyti, kad:
 - a) jis padarė nusikaltimą taikai, karo nusikaltimą arba nusikaltimą žmoniškumui, kaip apibrėžta tarptautiniuose dokumentuose, į kuriuos įtrauktos nuostatos dėl tokių nusikaltimų;
 - b) jis padarė sunkų nusikaltimą;
 - c) jis yra kaltas dėl Jungtinių Tautų siekiams ir principams prieštaraujančių veiksmų, nurodytų Jungtinių Tautų chartijos preambulėje ir 1 bei 2 straipsniuose;

d) jis kelia pavojų valstybės narės, kurioje yra, visuomenei ar saugumui.

2. Šio straipsnio 1 dalis taikoma asmenims, kurie kursto ar kitaip dalyvauja vykdant joje paminėtus nusikaltimus ar veiksmus.

3. Valstybės narės gali nustoti laikyti trečiosios šalies pilietį arba asmenį be pilietybės papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu, jei jis iki atvykimo į valstybę narę įvykdė vieną ar daugiau nusikaltimų, nenurodytų šio straipsnio 1 dalyje, kurie, jei būtų įvykdyti atitinkamoje valstybėje narėje, būtų baudžiami įkalinimu, ir jei jis išvyko iš savo kilmės šalies tik todėl, kad siekė išvengti sankcijų už tokius nusikaltimus.

VI SKYRIUS

Papildomos apsaugos statusas

18 straipsnis

Papildomos apsaugos statuso suteikimas

Valstybės narės suteikia papildomos apsaugos statusą trečiosios šalies piliečiui arba asmeniui be pilietybės, galinčiam gauti papildomą apsaugą pagal II ir V skyrius.

19 straipsnis

Papildomos apsaugos statuso panaikinimas, galiojimo nutraukimas ar atsisakymas pratęsti galiojimą

1. Jei tarptautinės apsaugos prašymas pateiktas po **Direktyvos 2004/83/EB** įsigaliojimo, valstybės narės panaikina, nutraukia ar atsisako pratęsti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės papildomos apsaugos statusą, kurį suteikė vyriausybė, administracinė, teisminė arba pusiau teisminė institucija, jei jis nustoja būti papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu pagal 16 straipsnį.

2. Valstybės narės gali panaikinti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės papildomos apsaugos statusą, kurį suteikė vyriausybė, administracinė, teisminė arba pusiau teisminė institucija, arba nutraukti ar atsisakyti pratęsti jo galiojimą, jei suteikus papildomos apsaugos statusą jis nustojamas laikyti papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu pagal 17 straipsnio 3 dalį.

3. Valstybės narės panaikina trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės papildomos apsaugos statusą arba nutraukia ar atsisako pratęsti jo galiojimą, jei:

- a) jis, suteikus papildomos apsaugos statusą, neturėjo būti arba nustojo būti laikomas papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu pagal 17 straipsnio 1 ir 2 dalis;
- b) jo neteisingai pateikti arba nutylėti faktai, įskaitant suklastotų dokumentų naudojimą, buvo lemiami suteikiant papildomos apsaugos statusą.

4. Nepažeidžiant trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės pareigos pagal 4 straipsnio 1 dalį atskleisti visus susijusius faktus ir pateikti visus jo turimus susijusius

dokumentus, papildomos apsaugos statusą suteikusi valstybė narė individualiai nurodo, kad atitinkamas asmuo nustojo būti arba nėra papildomą apsaugą galinčiu gauti asmeniu pagal šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalis.

VII SKYRIUS

Tarptautinės apsaugos pobūdis

20 straipsnis

Bendrosios taisyklės

1. Šiuo skyriumi nepažeidžiamos Ženevos konvencijoje nustatytos teisės.
2. Jei nenurodyta kitaip, šis skyrius taikomas ir pabėgėliams, ir papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims.
3. Įgyvendindamos šio skyriaus nuostatas, valstybės narės atsižvelgia į konkrečią pažeidžiamų asmenų, pvz., nepilnamečių, nelydimų nepilnamečių, neįgalių asmenų, senyvų asmenų, nėščių moterų, vienišų tėvų su nepilnamečiais vaikais, prekybos žmonėmis aukų, psichikos *sutrikimų* turinčių asmenų ir asmenų, kurie buvo kankinami, prievartaujami ar patyrė kitokių sunkių psichologinių, fizinį ar seksualinį smurtą, padėtį.
4. Šio straipsnio 3 dalis taikoma tik asmenims, kurių situaciją įvertinus individualiai, paaiškėjo, kad jie turi ypatingų poreikių.
5. Įgyvendindamos šio skyriaus nuostatas dėl nepilnamečių, valstybės narės visų pirma atsižvelgia į vaiko interesus.

21 straipsnis

Apsauga nuo gražinimo

1. Valstybės narės laikosi negražinimo principo pagal tarptautinius įsipareigojimus.
2. Kai tai nedraudžiama pagal šio straipsnio 1 dalyje minimus įsipareigojimus, valstybės narės gali gražinti pabėgėlį, oficialiai pripažintą arba ne, jei:
 - a) yra rimtas pagrindas laikyti jį pavojingu valstybės narės, kurioje jis yra, saugumui; arba
 - b) jis yra galutiniu teismo sprendimu apkaltintas itin sunkiu nusikaltimu ir kelia pavojų tos valstybės narės visuomenei.
3. Valstybės narės gali panaikinti, nutraukti ar atsisakyti pratęsti arba išduoti leidimą gyventi šalyje pabėgėliui, kuriam taikoma šio straipsnio 2 dalis.

22 straipsnis

Informacija

Kai tik tarptautinės apsaugos gavėjams suteikiamas atitinkamas apsaugos statusas, valstybės narės jiems suteikia informaciją apie su tuo statusu susijusias teises ir pareigas ta kalba, kurią *jie supranta arba* pagrįstai galima manyti, *kad* supranta.

23 straipsnis

Šeimos vientisumo išsaugojimas

1. Valstybės narės užtikrina galimybę išsaugoti šeimos vientisumą.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos gavėjo šeimos nariai, kuriems patiems ši apsauga negali būti suteikta, turėtų teisę į 24–35 straipsniuose nurodytas lengvatas nacionalinių taisyklių nustatyta tvarka, kiek tai suderinama su šeimos nario asmeniniu teisiniu statusu.
3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys netaikomos tuomet, kai šeimos nariui nesuteikiama arba nebūtų suteikta tarptautinė apsauga pagal III ir V skyrius.
4. Nepaisant šio straipsnio 1 ir 2 dalių, valstybės narės nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos sumetimais gali atsisakyti suteikti, gali sumažinti ar panaikinti jose nurodytas lengvatas.
5. Valstybės narės gali nuspręsti, kad šis straipsnis taip pat taikomas kitiems artimiems giminaičiams, kurie paliekant kilmės šalį gyvena kartu kaip šeimos nariai ir kurie tuo metu buvo visiškai ar daugiausia priklausomi nuo asmens, kuriam tuo metu buvo suteikta tarptautinė apsauga.

24 straipsnis

Leidimai gyventi šalyje

1. Iškart po **tarptautinės apsaugos** suteikimo valstybės narės tarptautinės apsaugos gavėjams išduoda leidimą gyventi šalyje, kuris turi galioti ne trumpiau kaip trejus metus ir gali būti pratęsiamas, nebent dėl įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių būtų reikalaujama kitaip, ir nepažeidžiant 21 straipsnio 3 dalies.

Nepažeidžiant 23 straipsnio 1 dalies, **pabėgėlio statuso** gavėjo šeimos nariams išduodamas leidimas gyventi šalyje gali galioti trumpiau kaip trejus metus ir būti pratęsiamas.

2. ***Iškart po tarptautinės apsaugos suteikimo valstybės narės išduoda papildomos apsaugos statuso turėtojams ir jų šeimos nariams pratęsiamą leidimą gyventi šalyje, kuris turi galioti ne trumpiau kaip vienerius metus ir, jei pratęsiamas, ne trumpiau kaip dvejus metus, nebent kitaip reikalautų įtikinamos nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežastys.***

25 straipsnis

Kelionės dokumentas

1. Valstybės narės pabėgėlio statuso turėtojams išduoda kelionės dokumentus, kurių forma nustatyta Ženevos konvencijos papildomame dokumente, kad jie galėtų keliauti už jų teritorijos ribų, nebent dėl įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių būtų reikalaujama kitaip.

2. Valstybės narės papildomos apsaugos statuso turėtojams, kurie negali gauti nacionalinio paso, išduoda dokumentus, kuriuos turėdami jie gali išvykti iš valstybių narių teritorijos, nebent dėl įtikinamų nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos priežasčių būtų reikalaujama kitaip.

26 straipsnis

Galimybė įsidarbinti

1. Valstybės narės leidžia tarptautinės apsaugos gavėjams iš karto po tarptautinės apsaugos suteikimo užsiimti darbo veikla pagal darbo sutartį arba savarankiškai pagal tai profesijai ir tai valstybinei tarnybai bendrai taikomas taisykles.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos gavėjams galimybės užsiimti tokia veikla kaip su įdarbinimu susijęs švietimas suaugusiesiems, profesinis mokymas, įskaitant kvalifikacijos kėlimo kursus, taip pat galimybės įgyti praktinės patirties darbo vietoje ir naudotis įdarbinimo tarnybų teikiamomis konsultavimo paslaugomis, būtų suteikiamos tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir piliečiams.
3. Valstybės narės siekia tarptautinės apsaugos gavėjams sudaryti *visas* sąlygas *užsiimti* šio straipsnio 2 dalyje *nurodyta veikla* .
4. Taikomi valstybėse narėse galiojantys atlyginimą ir galimybes naudotis socialinio draudimo sistemomis, kiek tai susiję su darbo veikla pagal darbo sutartį arba savarankiška darbo veikla, reglamentuojantys įstatymai ir kitos įdarbinimo sąlygos.

27 straipsnis

Galimybė mokytis

1. Visiems nepilnamečiams, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, valstybės narės sudaro visas sąlygas naudotis švietimo sistema tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos valstybės piliečiams.
2. Valstybės narės suteikia galimybę suaugusiesiems, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, naudotis bendrąja švietimo sistema, toliau lavintis ar persikvalifikuoti tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir teisėtai toje šalyje gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams.

28 straipsnis

Galimybė naudotis kvalifikacijų pripažinimo tvarka

1. Valstybės narės užtikrina vienodų sąlygų taikymą tarptautinės apsaugos gavėjams ir piliečiams pagal galiojančią užsienio diplomų, pažymėjimų ir kitų formalių kvalifikacijų įrodymų pripažinimo tvarką.
2. Valstybės narės siekia užtikrinti **█** tarptautinės apsaugos *gavėjams, negalintiems* pateikti jų kvalifikaciją įrodančių dokumentų, *visas galimybes* naudotis atitinkamomis jų ankstesnio mokymosi vertinimo, patvirtinimo ir akreditavimo sistemomis. Visos šios priemonės atitinka 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos

2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo¹ 2 straipsnio 2 dalį ir 3 straipsnio 3 dalį.

29 straipsnis

Socialinis aprūpinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos gavėjai tokią apsaugą suteikusioje valstybėje narėje gautų būtiną socialinę paramą, kokia suteikiama tos valstybės narės piliečiams.

2. ***Taikydamos išimtį bendrajai taisyklei, nustatytai šio straipsnio 1 dalyje, valstybės narės gali apriboti papildomos apsaugos statuso turėtojams suteikiamą socialinę apsaugą iki pagrindinių lengvatų, kurios teikiamos tokio paties lygio ir tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir piliečiams.***

30 straipsnis

Sveikatos priežiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos gavėjai turėtų galimybę naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir tokią apsaugą suteikusios valstybės narės piliečiai.

2. Valstybės narės, tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir ***apsaugą*** suteikusios valstybės narės piliečiams, suteikia tinkamas sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant, prireikus, ***psichinių sutrikimų gydymo*** paslaugas, ypatingų poreikių turintiems tarptautinės apsaugos gavėjams, pvz., nėščioms moterims, neįgaliems asmenims, asmenims, kurie buvo kankinami, prievartaujami ar patyrė kitokį sunkų psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, arba nepilnamečiams, kurie patyrė bet kokios formos blogą elgesį, nepriežiūrą, išnaudojimą, kankinimą, žiaurų, nežmonišką ir žeminamą elgesį arba nukentėjo nuo ginkluoto konflikto.

31 straipsnis

Nelydimi nepilnamečiai

1. Iškart, kai tik įmanoma po tarptautinės apsaugos suteikimo, valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad nelydimiems nepilnamečiams būtų užtikrinta teisinė globa, arba, jei reikia, jiems atstovautų už nepilnamečių priežiūrą ir gerovę atsakinga organizacija arba bet koku kitu būdu būtų tinkamai atstovaujama, įskaitant atstovavimą remiantis teisės aktais ar teismo sprendimu.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nepilnamečio poreikius įgyvendinant šią direktyvą tinkamai patenkintų paskirtas globėjas ar atstovas. Atitinkamos institucijos reguliariai atlieka vertinimus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nelydimi nepilnamečiai būtų apgyvendinti:

¹ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

- a) su suaugusiais giminaičiais, arba
- b) globėjų šeimoje, arba
- c) nepilnamečių rūpyba užsiimančiuose centruose, arba
- d) kitose nepilnamečiams gyventi tinkamose vietose.

Susidarius tokioms aplinkybėms į vaiko nuomonę atsižvelgiama pagal jo amžių ir brandą.

4. Kiek įmanoma, broliai ir seserys neišskiriami, atsižvelgiant į atitinkamo nepilnamečio interesus ir visų pirma į jo amžių ir brandą. Nelydimų nepilnamečių gyvenamoji vieta keičiama kuo rečiau.

5. ***Jei nelydimam nepilnamečiui suteikiama tarptautinė apsauga, o šeimos narių paieška dar neprasidėjo***, valstybės narės, siekdamos užtikrinti nepilnamečio interesus, kiek įmanoma greičiau po tarptautinės apsaugos suteikimo ***pradeda*** nelydimų nepilnamečių šeimos ***narių paiešką. Jei šeimos narių paieška jau pradėta, valstybės narės, jei reikia, tęsia paieškos procesą.*** Tais atvejais, kai nepilnamečio arba jo artimiems giminaičiams, ypač, jei jie liko kilmės šalyje, gyvybei ar sveikatai gresia pavojus, reikia pasirūpinti, kad informacija apie tuos asmenis būtų renkama, tvarkoma ir platinama konfidencialiai.

6. Dirbantieji su nelydimais nepilnamečiais yra dalyvavę ir turi toliau dalyvauti atitinkamuose mokymuose apie jų poreikius.

32 straipsnis

Apgyvendinimo galimybė

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarptautinės apsaugos gavėjams būtų suteikta apgyvendinimo galimybė tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir kitiems jų teritorijose teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams.

2. Valstybės narės, ***atsižvelgdamos į tarptautinės apsaugos gavėjų apgyvendinimo visoje šalyje praktiką***, siekia įgyvendinti politiką, kurios tikslas – užkirsti kelią tarptautinės apsaugos gavėjų diskriminacijai ir užtikrinti lygias apgyvendinimo galimybes.

33 straipsnis

Teisė laisvai judėti valstybėje narėje

Valstybės narės tarptautinės apsaugos gavėjams suteikia teisę laisvai judėti jų teritorijoje tokiomis pačiomis sąlygomis ir taikydamos tokius pačius apribojimus kaip ir kitiems jų teritorijoje teisėtai gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams.

34 straipsnis

Galimybė pasinaudoti integracijos priemonėmis

█ Siekdamos palengvinti tarptautinės apsaugos gavėjų integraciją į visuomenę, valstybės narės

užtikrina galimybę pasinaudoti, jų nuomone, tinkamomis integracijos programomis, kad būtų atsižvelgta į konkrečius *pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso turėtojų* poreikius, arba nustato išankstines sąlygas, kuriomis užtikrinama galimybė pasinaudoti tokiomis programomis.

35 straipsnis

Repatriacija

Valstybės narės gali suteikti pagalbą tarptautinės apsaugos gavėjams, kurie pageidauja grįžti į savo šalį.

VIII SKYRIUS

Administracinis bendradarbiavimas

36 straipsnis

Bendradarbiavimas

Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinę ryšių palaikymo instituciją ir praneša jos adresą Komisijai. Komisija perduoda šią informaciją kitoms valstybėms narėms.

Bendradarbiaudamos su Komisija valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių tiesioginiam bendradarbiavimui užmegzti ir kompetentingų institucijų keitimuisi informacija užtikrinti.

37 straipsnis

Darbuotojai

Valstybės narės užtikrina, kad šią direktyvą įgyvendinančios institucijos ir kitos organizacijos būtų tinkamai apmokytos ir pagal nacionalinės teisės nuostatas būtų įpareigtos laikytis konfidencialumo principo dėl bet kokios savo darbo metu gaunamos informacijos.

IX SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

38 straipsnis

Ataskaitos

1. Iki ...* Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą ir pasiūlymus dėl būtinų pakeitimų. ***Šie pasiūlymai dėl pakeitimų pirmenybės tvarka pateikiami dėl 2 ir 7 straipsnių.*** Valstybės narės iki ...** nusiunčia Komisijai visą informaciją, reikalingą ataskaitai parengti.

* OL prašome įrašyti datą: 42 mėnesiai nuo paskelbimo Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje dienos.

** OL prašome įrašyti datą: 36 mėnesiai nuo paskelbimo Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje dienos.

2. Pateikusi minėtą ataskaitą Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitas teikia ne rečiau kaip kas penkerius metus.

39 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais, įsigaliojusiais ne vėliau kaip iki ...*, įgyvendinami **1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 ir 35** straipsniai **■**. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas skelbiant oficialiai. Jos taip pat įtraukia teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, panaikinamą šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Valstybės narės nustato nuorodos darymo tvarką ir suformuluoja minėtą teiginį.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai **■** pagrindinių nacionalinės teisės aktų, ***patenkančių į šios direktyvos taikymo sritį***, nuostatų tekstus.

40 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2004/83/EB panaikinama ***valstybėse narėse, kurioms ši direktyva privaloma***, nuo [dienos, einančios po nustatytosios 39 straipsnio *1 dalies* pirmoje pastraipoje]* nepažeidžiant valstybių narių pareigų, susijusių su direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminu, numatytu I priedo B dalyje.

Valstybėse narėse, kurioms ši direktyva privaloma, nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

41 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1, 2, 4, 8, 9, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 ir 35 straipsniai taikomi nuo [dienos, einančios po nurodytosios 39 straipsnio pirmos dalies pirmoje pastraipoje]*.

42 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva ***pagal Sutartis*** skirta valstybėms narėms.

* OL prašome įrašyti datą: 24 mėnesiai nuo paskelbimo Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje dienos.

Priimta [...]

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

I PRIEDAS

A dalis

Panaikinta direktyva
(nurodyta 40 straipsnyje)

Tarybos direktyva 2004/83/EB

(OL L 304, 2004 9 30, p. 12)

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
(nurodyta 39 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
2004/83/EB.	2006 m. spalio 10 d.

II PRIEDAS
Atitikties lentelė

Direktyva 2004/83/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio įžanginė formuluotė	2 straipsnio įžanginė formuluotė
2 straipsnio a punktas	2 straipsnio a punktas
-	2 straipsnio b punktas
2 straipsnio b–g punktai	2 straipsnio c–h punktai
-	2 straipsnio i punktas
2 straipsnio h punktas	2 straipsnio j punkto pirma ir antra įtraukos
-	2 straipsnio j punkto trečia, ketvirta ir penkta įtraukos
-	2 straipsnio k punktas
2 straipsnio i punktas	2 straipsnio l punktas
2 straipsnio j punktas	2 straipsnio m punktas
2 straipsnio k punktas	2 straipsnio n punktas
3 straipsnis	3 straipsnis
4 straipsnis	4 straipsnis
5 straipsnis	5 straipsnis
6 straipsnis	6 straipsnis
7 straipsnis	7 straipsnis
8 straipsnio 1 ir 2 dalys	8 straipsnio 1 ir 2 dalys
8 straipsnio 3 dalis	-
9 straipsnis	9 straipsnis

10 straipsnis	10 straipsnis
11 straipsnio 1 ir 2 dalys	11 straipsnio 1 ir 2 dalys
-	11 straipsnio 3 dalis
12 straipsnis	12 straipsnis
13 straipsnis	13 straipsnis
14 straipsnis	14 straipsnis
15 straipsnis	15 straipsnis
16 straipsnio 1 ir 2 dalys	16 straipsnio 1 ir 2 dalys
-	16 straipsnio 3 dalis
17 straipsnis	17 straipsnis
18 straipsnis	18 straipsnis
19 straipsnis	19 straipsnis
20 straipsnio 1–5 dalys	20 straipsnio 1–5 dalys
20 straipsnio 6 ir 7 dalys	-
21 straipsnis	21 straipsnis
22 straipsnis	22 straipsnis
23 straipsnio 1 dalis	23 straipsnio 1 dalis
23 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	23 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
23 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	-
23 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	-
23 straipsnio 3–5 dalys	23 straipsnio 3–5 dalys
24 straipsnio 1 dalis	24 straipsnio 1 dalis

24 straipsnio 2 dalis	-
25 straipsnis	25 straipsnis
26 straipsnio 1–3 dalys	26 straipsnio 1–3 dalys
26 straipsnio 4 dalis	-
26 straipsnio 5 dalis	26 straipsnio 4 dalis
27 straipsnio 1 ir 2 dalys	27 straipsnio 1 ir 2 dalys
27 straipsnio 3 dalis	28 straipsnio 1 dalis
-	28 straipsnio 2 ir 3 dalys
28 straipsnio 1 dalis	29 straipsnio 1 dalis
28 straipsnio 2 dalis	-
29 straipsnio 1 dalis	30 straipsnio 1 dalis
29 straipsnio 2 dalis	-
29 straipsnio 3 dalis	30 straipsnio 2 dalis
30 straipsnis	31 straipsnis
31 straipsnis	32 straipsnis
32 straipsnis	33 straipsnis
33 straipsnis	34 straipsnis
34 straipsnis	35 straipsnis
35 straipsnis	36 straipsnis
36 straipsnis	37 straipsnis
37 straipsnis	38 straipsnis
38 straipsnis	39 straipsnis
-	40 straipsnis
39 straipsnis	41 straipsnis

40 straipsnis

–

–

42 straipsnis

I priedas

II priedas

Or. en

AIŠKINAMOJI DALIS

Šis Komisijos pasiūlymas dėl pirminės Direktyvos 2004/83/EB naujos redakcijos yra siekio iki 2012 m. sukurti bendrą Europos prieglobsčio politiką dalis. Dėl pirminės direktyvos su Europos Parlamentu buvo tik konsultuotasi: dabar, išgaliojus Lisabonos sutarčiai, Parlamentas turi spręsti pagal bendro sprendimo procedūrą. Dabar plenariniame posėdyje teikiamas pasiūlymas yra šešių neformalių trišalių diskusijų rezultatas, kurio pagrindu, tikimasi, bus priimtas susitarimas per pirmąjį svarstymą.

Galiojančią direktyvą sudaro du pagrindiniai elementai: **pagrindas, kuriuo remiantis asmuo atitinka** pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos kriterijus, ir apsaugos **pobūdis**, kalbant apie gyvenamąją vietą, užimtumą ir socialines teises už apsaugą atsakingoje valstybėje narėje.

Komisija pateikė **pasiūlymą dėl naujos redakcijos** (Direktyva COM (2009) 551 galutinis 2), nes reikėjo peržiūrėti ankstesnę direktyvą ir buvo išplėtotą teismų praktika šiuo klausimu. Aišku, kad valstybių narių taikoma dabartinės direktyvos įgyvendinimo praktika gerokai skiriasi. Dėl to atsiranda dideli bendri pripažinimo rodiklių skirtumai ir rizika, kad ir toliau tęsis pakartotinis prašytojų judėjimas. Nors kai kuriuos skirtumus galima pašalinti pagerinus bendradarbiavimą, kurį vykdant svarbus vaidmuo turėtų tekti naujajam Europos prieglobsčio paramos biurui, reikia daugiau aiškumo teisinėje bazėje (pačioje direktyvoje), kad būtų pateikta tvirtesnė, aiškesnė įgyvendinimo proceso sistema.

Svarbus čia siūlomas pakeitimas yra labiau suartinti abi apsaugos kategorijas ir taip apskritai kalbėti apie *tarptautinės apsaugos gavėjus*. Tai leis priminti įgyvendinančioms institucijoms, kad abi apsaugos kategorijos papildo viena kitą: papildoma apsauga ne mažiau svarbi asmenims, kuriems gresia didelė žala, jei jie grįžtų į savo kilmės šalį. Šiuo pasiūlymu taip pat siekiama labiau suartinti su apsaugos pobūdžiu susijusias teises, iš kurių galimybė patekti į darbo rinką, ko gero, yra svarbiausia. Dauguma valstybių narių jau nedaro didelio skirtumo tarp abiejų grupių. Vis dėlto su šiomis grupėmis skirtingai elgiamasi gali būti ir toliau šiose srityse: socialinio aprūpinimo (atspindi *status quo* – socialinė apsauga įtraukta į atitinkamą konstatuojamąją dalį), integracijos priemonių ir leidimų gyventi šalyje – nors pastarojoje srityje pasiekta tam tikra pažanga: papildomos apsaugos statuso turėtojams po vienu metu pratęsiant leidimą jis turi galioti ne trumpiau kaip dvejus metus (keletas valstybių narių šiuo metu taiko tokį skirstymą). Europos Parlamentas laikėsi nuomonės, jog tai svarbu siekiant integruoti asmenį ir užtikrinti, kad jis jaustų didesnę stabilumą.

Taip pat pasiekta pažanga su lytimi ir lytine tapatybe susijusiais klausimais. Šie klausimai dabar aiškiai minimi straipsniuose, kuriuose kalbama apie socialines grupes, kurioms gresia persekiojimas. Konstatuojamosiose dalyse taip pat pridėta nuoroda į „teisines tradicijas ir papročius“, dėl kurių gali būti patiriama žala, pvz., lytinių organų žalojimas.

Buvo sunku straipsniuose nustatyti vaiko interesų apibrėžimą, todėl sutarėme į 17 konstatuojamąją dalį įtraukti trumpą principų rinkinį. Siūlomas 8 straipsnio 2 dalies pakeitimas, kuriame konkrečiai kalbama apie nelydimų nepilnamečių priežiūrą, dabar įtrauktas į atitinkamą konstatuojamąją dalį. Tokių vaikų priežiūros tęstinumas – gija, kurios reikėtų laikytis visoje BEPS, taigi siūlomas 31 straipsnio 5 dalies pakeitimas, pagal kurį turėtų

būti užtikrintas šeimos narių paieškos tęstinumas.

Europos Parlamento nuomonė dėl šeimos apibrėžties išplėtimo buvo nepriimtinas Tarybai, nors pasiekta šiokia tokia nedidelė pažanga dėl jau esamo vieno iš tėvų ar kito giminaičio, susijusio su apsaugos gavėju, įtraukimo. Ir toliau matyti, kad neištraukus susituokusių nepilnamečių lieka su apsauga susijusi spraga, todėl 2 straipsnis įtraukiamas į nuostatą dėl peržiūros. Nepaisant labai aiškaus šio straipsnio teksto ir jo ryšio su apsaugos poreikiais, kai kurios valstybės narės nori išlaikyti labai siaurą šeimos apibrėžtį, nes bijo būsimų reikalavimų dėl šeimos suvienijimo, nors šioje direktyvoje aiškiai nustatomos su pabėgėliais susijusios taisyklės. Susituokę nepilnamečiai dabar minimi 36a konstatuojamojoje dalyje, kurioje kalbama apie lengvatas.

7 straipsnis susijęs su apsaugos teikėjais. Europos Parlamente tvirtai laikomasi nuomonės, kad iš principo tik valstybės gali būti laikomos apsaugos teikėjomis: tarptautinės organizacijos neturi valstybės požymių ir negali būti tarptautinių konvencijų šalys. Nedideliu pirminio straipsnio varianto pakeitimu siekiama sugriežtinti reikalavimus nevalstybiniam subjektams, jeigu jie laikomi galinčiais suteikti veiksmingą ir tvirtą (dabar – ilgalaikę) apsaugą. 7 straipsnis taip pat įtrauktas į nuostatą dėl peržiūros nes tekste paliekami nevalstybiniai subjektai.

8 straipsnis susijęs su vidaus apsauga šalyje, iš kurios pasitraukiama. Šiuo atveju Taryba nusprendė laikytis arčiau Komisijos teksto, nors Europos Parlamento pakeitimų dalys yra perimtos konstatuojamosiose dalyse, ypač dalys, susijusios su tvirta pozicija prieš vidaus apsaugą, kai persekiojimą vykdo valstybė.

Atitikties lentelės ir toliau kelia sunkumų, tačiau pranešėja rekomenduoja Parlamentui priimti siūlomą sutartą tekstą, nes tokiu būdu būtų toliau tobulinama esama direktyva, bus užtikrinamas didesnis saugumas tarptautinės apsaugos gavėjams ir didesnis aiškumas valstybėms narėms ir, tikėtina, bus sumažinti skirtumai užtikrinant sąžiningos ir veiksmingos sistemos veikimą.

PRIEDAS. TEISĖS REIKALŲ KOMITETO LAIŠKAS

TEISĖS REIKALŲ KOMITETAS

PIRMININKAS

Nuoroda: D(2010)5206

Fernando LOPEZUI AGUILARUI
Piliečių laisvių, teisingumo
ir vidaus reikalų komiteto pirmininkui
ASP 11G306
Briuselis

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų bei jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių reikalavimų 2009 m. spalio 21 d. COM(2009) 551 galutinis – 2009/0164 (COD)

Gerb. pirmininke,

Teisės reikalų komitetas, kuriam vadovauju, išnagrinėjo minėtąjį pasiūlymą pagal Parlamento darbo tvarkos taisyklių 87 straipsnį dėl išdėstymo nauja redakcija.

Minėtojo straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Jei už teisės klausimus atsakingas komitetas mano, kad, be tų esminių pakeitimų, kurie jau buvo nurodyti pasiūlyme, jame nėra kitų esminių pakeitimų, apie tai jis praneša atsakingam komitetui.

Šiuo atveju, be 156 ir 157 straipsniuose įtvirtintų sąlygų, atsakingas komitetas laiko priimtinais tik tuos pakeitimus, kurie susiję su pasiūlymo dalimis, kuriose yra pakeitimų.

Tačiau, jei atsakingas komitetas pagal Tarpinstitucinio susitarimo 8 punktą taip pat ketina pateikti kodifikuotų pasiūlymo dalių pakeitimus, jis nedelsdamas praneša apie tai Tarybai ir Komisijai, o pastaroji iki 54 straipsnyje numatyto balsavimo turėtų pranešti komitetui savo poziciją dėl šių pakeitimų ir ar ji ketina atsiimti pasiūlymą išdėstyti nauja redakcija.“

Atsižvelgdamas į Teisės tarnybos, kurios atstovai dalyvavo Konsultacinės darbo grupės, nagrinėjusios pasiūlymą dėl išdėstymo nauja redakcija, posėdžiuose, nuomonę ir laikydamasis nuomonės referento rekomendacijų, Teisės komitetas mano, kad, be aptariamame pasiūlyme arba darbo grupės nuomonėje nurodytų pakeitimų, pasiūlyme kitų esminių pakeitimų nėra, o, kalbant apie nepakeistų ankstesnių aktų nuostatų ir minėtųjų pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės.

Be to, Teisės reikalų komitetas, remdamasis Darbo tvarko taisyklių 87 straipsniu, pažymėjo manantis, kad minėtosios darbo grupės nuomonėje pasiūlytos techninės pataisos būtinos siekiant užtikrinti pasiūlymo atitiktį išdėstymo nauja redakcija taisyklėms.

Taigi Teisės reikalų komitetas po diskusijų savo 2010 m. sausio 27 d. posėdyje rekomenduoja atsakingam komitetui apsvarstyti minėtąjį pasiūlymą atsižvelgiant į Teisės reikalų komiteto pasiūlymus ir vadovaujantis 87 straipsniu (už balsavo 22 narių, susilaikiusiųjų nebuvo¹).

Pagarbiai

(pasirašyta) Klaus-Heiner LEHNE

Priedama: Konsultacinės darbo grupės nuomonė.

¹ Klaus-Heiner Lehne, Raffaele Baldassarre, Sebastian Valentin Bodu, Marielle Gallo, Alajos Mészáros, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Antonio Masip Hidalgo, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Alexandra Thein, Diana Wallis, Cecilia Wikström, Christian Engström, Jiří Maštálka, Francesco Enrico Speroni, Piotr Borys, Vytautas Landsbergis, Kurt Lechner, Arlene McCarthy, Toine Manders, Eva Lichtenberger, Sajjad Karim.

PRIEDAS. EUROPOS PARLAMENTO, TARYBOS IR KOMISIJOS TEISĖS TARNYBŲ KONSULTACINĖS DARBO GRUPĖS NUOMONĖ

TEISĖS TARNYBŲ
KONSULTACINĖ DARBO GRUPĖ

2009 m. lapkričio 23 d., Briuselis

NUOMONĖ

PATEIKTA

EUROPOS PARLAMENTUI
TARYBAI
KOMISIJAI

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų bei jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtinausių reikalavimų

(nauja redakcija)

2009 m. spalio 21 d. COM(2009) 551 – 2009/0164 (COD)

Atsižvelgdama į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo, ypač į jo 9 dalį, konsultacinę darbo grupę, kurią sudaro Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų atstovai, 2009 m. spalio 29 d. susirinko į posėdį, kuriame be kitų klausimų buvo svarstytas minėtasis Komisijos pateiktas pasiūlymas.

Svarstydamą¹ pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuriuo siekiama nauja redakcija išdėstyti 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos Direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtinausių standartų, konsultacinę darbo grupę bendru sutarimu nustatė, kad:

- 1) 9 straipsnio 3 dalies įžanginė frazė „Pagal 2 straipsnio c punktą“ turėtų būti pakeista fraze „Pagal 2 straipsnio d punktą“;
- 2) 19 straipsnio 1 dalyje žodžiai „po šios direktyvos įsigaliojimo“ turėtų būti pakeisti žodžiais „po Direktyvos 2004/83/EB įsigaliojimo“;
- 3) 23 straipsnio 2 dalyje esanti nuoroda į „24–34 straipsnius“ turėtų būti pakeista nuoroda į „24–27 ir 29–35 straipsnius“;
- 4) 39 straipsnio 1 dalyje pirmojoje pastraipoje paskutinis sakinyss „Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę“ turėjo būti

¹ Konsultacinę darbo grupę turėjo pasiūlymo variantus anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis, tačiau dirbo naudodamasi dokumentu anglų kalba – svarstomo pasiūlymo teksto originalo kalba.

pažymėtas pilka spalva, kuri paprastai naudojama žymėti esminiams pakeitimams nauja redakcija išdėstytuose tekstuose.

5) 39 straipsnio 2 dalyje paskutiniai žodžiai „*ir tų nuostatų bei šios direktyvos atitikties lentelę*“ turėjo būti pažymėti pilka spalva.

6) 42 straipsnyje paskutiniai Tarybos Direktyvos 2004/83/EB 40 straipsnio žodžiai („*pagal Europos bendrijos steigimo sutartį*“), kurie išbraukti, turėtų būti vėl įrašyti.

7) I priedo B dalyje nurodyta 2006 m. spalio 10 d. data turėtų būti pakeista 2006 m. spalio 9 d. data.

Apsvarsčiusi šį pasiūlymą konsultacinė grupė bendru sutarimu nusprendė, kad, be pasiūlyme arba šioje nuomonėje nurodytų pakeitimų, pasiūlyme kitų esminių pakeitimų nėra. Konsultacinė grupė taip pat nustatė, kad, kalbant apie nepakeistų ankstesnio akto nuostatų ir minėtų pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamą tekstą nekeičiant jo esmės.

C. PENNERA
Juriskonsultas

J.-C. PIRIS
Juriskonsultas

L. ROMERO REQUENA
Generalinis direktorius

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų bei jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausi reikalavimai (nauja redakcija)
Nuorodos	COM(2009)0551 – C7-0250/2009 – 2009/0164(COD)
Pateikimo Europos Parlamentui data	21.10.2009
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	LIBE 12.11.2009
Nuomonę teikiantis (-ys) komitetas (-ai) Paskelbimo plenariniame posėdyje data	JURI 12.11.2009
Pranešėjas(-ai) Paskyrimo data	Jean Lambert 11.1.2010
Svarstymas komitete	24.5.2011 12.7.2011
Priėmimo data	12.7.2011
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 46 -: 3 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jan Philipp Albrecht, Sonia Alfano, Alexander Alvaro, Gerard Batten, Vilija Blinkevičiūtė, Mario Borghesio, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Rosario Crocetta, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Héléne Flautre, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Véronique Mathieu, Jan Mulder, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Wim van de Camp, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Edit Bauer, Anna Maria Corazza Bildt, Ioan Enciu, Monika Hohlmeier, Jean Lambert, Antonio Masip Hidalgo, Mariya Nedelcheva, Hubert Pirker, Michèle Striffler, Kyriacos Triantaphyllides, Cecilia Wikström
Pateikimo data	14.7.2011